

XXXIV PREMI INTERNACIONAL CATALUNYA

Svetlana Aleksiévitx

Barcelona, 4 d'octubre de 2022

ÍNDEX

Acta del jurat	3
Bases	4
Jurat	5
Guardonades i guardonats anteriors	6
Sobre Svetlana Aleksiévitx	7

ACTA DEL JURAT

El **Premi Internacional Catalunya**, creat per la Generalitat de Catalunya el 1989, es concedeix anualment a aquelles persones que han contribuït decisivament amb el seu treball creador a desenvolupar els valors culturals, científics o humans arreu del món.

La trenta-quatrena edició del Premi es va convocar segons la Resolució PRE/1090/2022, de 19 d'abril, publicada al DOGC número 8652, de 22 d'abril de 2022, i hi han concorregut 51 candidatures.

Havent examinat les propostes rebudes, el jurat ha decidit atorgar el **XXXIV Premi Internacional Catalunya** a l'escriptora i periodista bielorrussa **Svetlana Aleksiévitx**, per la seva destacada trajectòria literària i la seva poderosa obra sobre les conseqüències de l'imperi soviètic –a Txernòbil i molt més enllà–, que l'autora continua desenvolupant a l'exili. Bielorrussa, d'origen ucraïnès, la seva implicació en l'oposició al règim del president bielorrús Lukaixenko i també contra la invasió russa d'Ucraïna han atorgat especial rellevància a aquesta candidatura.

“Els membres del jurat hem valorat la constància de Svetlana Aleksiévitx, des de 1985 fins el present, en la recopilació dels testimonis individuals de l'àmbit rus, i la revelació, a través de la narració literària, de les veritats amagades darrera del que ella mateixa ha caracteritzat com a “vel de banalitat”.

Des de *La guerra no té cara de dona* fins *La fi de l'home roig*, Svetlana Aleksiévitx s'ha aproximat a la vida real del món soviètic i post-soviètic, composant, a través de mil detalls psicològics, materials, documentals, i, potser el més subtil, poètics, un mirall en el qual cal que ens emmirallem, no solament l'“home roig”, sinó tota la humanitat. És especialment corprenedor en la seva obra recent la immensitat del repte que representa la tecnologia actual, que, com Aleksiévitx assenyala, possiblement superi la nostra capacitat de comprensió.

També s'ha preuat i agraït la valentia de la seva defensa de les llibertats a Bielorússia i arreu sempre a favor dels més indefensos, com en aquest moment, a la guerra a Ucraïna.”

El lliurament del XXXIV Premi Internacional Catalunya, corresponent a l'any 2022, tindrà lloc dilluns 10 d'octubre, en una cerimònia presidida pel Molt Honorable Sr. Pere Aragonès, president de la Generalitat de Catalunya. El dimarts 11 d'octubre Svetlana Aleksiévitx realitzarà una conferència oberta al públic al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona.

BASES

1. El Premi Internacional Catalunya és atorgat anualment per la Generalitat de Catalunya.
2. Formen el jurat del Premi Internacional Catalunya personalitats rellevants del món de la ciència, les arts i la cultura.
3. Poden ser presentades per a la candidatura al Premi Internacional Catalunya aquelles persones que han contribuït decisivament amb el seu treball creador a desenvolupar els valors culturals, científics o humans arreu del món.
4. Les candidatures al Premi Internacional Catalunya les presenten acadèmies, centres culturals o d'investigació i altres institucions semblants, o els membres del jurat, i han d'incloure un currículum de la persona candidata.
5. El Premi Internacional Catalunya no es pot atorgar a títol pòstum.
6. El Premi Internacional Catalunya s'ha d'atorgar a una sola persona, tret que, de forma motivada, el jurat justifiqui la conveniència d'atorgar-lo de forma conjunta a més d'una persona.
7. El Premi Internacional Catalunya s'ha de lliurar a la persona guanyadora en el curs d'un acte que és presidit pel president o presidenta de la Generalitat de Catalunya i al qual es convoquen les persones membres del jurat.
8. El XXXIV Premi Internacional Catalunya té una dotació de 80.000 euros i l'escultura *La clau i la lletra*, d'Antoni Tàpies.

JURAT

President

Pere Aragonès
President de la Generalitat de Catalunya

Presidenta delegada

Mary Ann Newman
Lingüista

Membres

Núria Basi, empresària
Lana Bastašić, escriptora
Juan Manuel Bonet, crític d'art
Agustí Colomines, historiador
Barbara Hendricks, soprano
Therese Jamaa, directiva tecnològica
Andreu Mas-Colell, economista
Edgar Morin, filòsof
Ambler Moss, diplomàtic
Bel Olid, escriptora i traductora
Carme Pigem, arquitecta
Josep Ramoneda, escriptor i filòsof
Saskia Sassen, sociòloga
Richard Sennett, sociòleg
Gianni Vattimo, filòsof

Secretaria

Ivan Altisent,
Departament de la Presidència

GUARDONADES I GUARDONATS ANTERIORS

1989	Karl R. Popper , filòsof britànic
1990	Abdus Salam , físic pakistanès
1991	Jacques-Yves Cousteau , oceanògraf francès
1992	Mstislav Rostropòvitx , violoncel·lista rus
1993	Luigi Luca Cavalli-Sforza , genetista italià
1994	Edgar Morin , filòsof francès
1995 (compartit)	Václav Havel , polític txec, i Richard von Weizsäcker , polític alemany
1996	Yashar Kemal , escriptor turc
1997	Amartya Sen , economista indi
1998	Jacques Delors , polític francès
1999	Doris Lessing , escriptora britànica
2000	Abdallah Laroui , historiador marroquí
2001	Andrea Riccardi , historiador i cooperant italià
2002	Harold Bloom , assagista nord-americà
2003	Nawal al-Sa'dawi , escriptora i activista egípcia
2004 (compartit)	Sari Nusseibeh , filòsof palestí, i Amos Oz , escriptor israelià
2005	Claude Lévi-Strauss , antropòleg francès
2006	Pere Casaldàliga , bisbe brasiler
2007	Edward O. Wilson , biòleg nord-americà
2008 (compartit)	Cynthia Maung , metgessa birmana, i Daw Aung San Suu Kyi , política birmana
2009	Bill Viola , videoartista nord-americà
2010	Jimmy Carter , polític nord-americà
2011	Haruki Murakami , escriptor japonès
2012	Lula da Silva , polític brasiler
2013 (compartit)	Gro H. Brundtland , política noruega i Malala Yousafzai , activista pakistanesa
2014	Desmond Tutu , arquebisbe sud-africà
2015	Jane Goodall , primatòloga britànica
2016 (compartit)	Josep Baselga , Manel Esteller i Joan Massagué , oncòlegs catalans
2017	Costa-Gavras , cineasta grec
2018	Vinton G. Cerf , enginyer
2019	Ngũgĩ wa Thiong'o , escriptor kenyà
2020 (compartit)	Dania El Mazloun , pediatra; Angela Gradeci , metgessa; Tijana Postic , infermera; i Özlem TÜreci , doctora i investigadora
2021	Judith Butler , filòsofa nord-americana

SOBRE SVETLANA ALEKSIÉVITX

Svetlana Aleksievitx neix el 1948 a Stanislav, a la Unió Soviètica (actualment, Ivano-Frankovsk, Ucraïna), on el seu pare, militar bielorús, estava destinat. Al cap de pocs anys la seva família es desplaça a Bielorússia. El 1972 es llicencia en periodisme a la Universitat de Minsk, i es trasllada a la ciutat de Biaroza, on treballa al diari i a l'escola local com a professora d'història i d'alemany. Enfrontada al govern i la censura del president de Bielorússia, Aleksandr Lukashenko, l'any 2000 abandona el país i ha estat vivint a París, Göteborg i, actualment, a Berlín.

Svetlana Aleksievitx publica assajos, contes i reportatges: a mig camí entre la literatura i el periodisme, usa la tècnica del collage, que juxtaposa testimonis individuals. La seva obra és una crònica personal de la història d'homes i dones, als que entrevista per a les seves narracions. És, així, la creadora del seu propi gènere literari, la "novel·la de veus", amb què dona veu a la gent comuna per explicar la història de l'antiga Unió Soviètica i dels actuals estats que van formar-ne part, des de la Segona Guerra Mundial fins avui. Les seves obres van ser censurades a la Unió Soviètica, i va ser amb l'arribada de Gorbatxov al poder i la perestroika quan va poder publicar amb normalitat.

Els seus llibres s'han traduït a més de 50 idiomes i s'han publicat arreu del món. Han estat la base d'una dotzena d'obres, i més d'una vintena dels seus guions s'han filmat com a documentals. Alguns dels títols són *La guerra no té rostre de dona* (1985), *Captius de la mort* (1993), *Veus de Txernòbil* (1997) i *Època de desencant. El final de l'home soviètic* (2013). Ha rebut nombrosos premis, com el Premi Sandro Onofri per *Il Reportage Narrativo* (2002), el National Book Critics Circle Award (2005), el premi de reportatges Ryszard Kapuscinski (2011), el Premi de la Pau de l'Associació Alemanya del Llibre (2013), el Premi Médicis d'assaig (2013) i el Premi Nobel de Literatura (2015), aquest últim per considerar la seva obra "un monument al valor i el sofriment del nostre temps".

Estic buscant la vida per observacions, matisos, detalls. Perquè el meu interès per la vida no és l'esdeveniment com a tal, ni la guerra com a tal, ni Txernòbil com a tal, ni el suïcidi com a tal. El que m'interessa és el que li passa a l'ésser humà, el que li passa al nostre temps. Com es comporta i reacciona l'home. Quant de l'home biològic hi ha en ell, quant de l'home del seu temps, quant d'home de l'home.